

HALLINTOVALIOKUNNAN LAUSUNTO 17/2009 vp

Hallituksen esitys laiksi kiinteistöverolain muuttamisesta

Valtiovarainvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä syyskuuta 2009 lähettäessään hallituksen esityksen laiksi kiinteistöverolain muuttamisesta (HE 119/2009 vp) valmistelevalle valtiovarainvaliokuntaan samalla määrännyt, että hallintovaliokunnan on annettava asiasta lausunto valtiovarainvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- finanssineuvos Elina Pylkkänen ja neuvotteleva virkamies Rainer Alanen, valtiovarainministeriö
- erityisasiantuntija Henrik Rainio, Suomen Kuntaliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kiinteistöverolakia. Kiinteistöveroprosenttien ala- ja ylärajoja ehdotetaan korotettavaksi siten, että yleisen kiinteistöveron veroprosenttien vaihteluväli nousisi 0,50—1,00 prosentista 0,60—1,35 prosenttiin ja vakituisten asuinrakennusten veroprosentti 0,22—0,50 prosentista 0,32—0,75 prosenttiin. Lisäksi ehdotetaan voimalaitokseen

sekä ydinpolttoaineen loppusijoituslaitokseen kuuluvien rakennuksiin ja rakennelmiin sovellettavan kiinteistöveroprosentin ylärajaa korotettavaksi 2,50 prosentista 2,85 prosenttiin.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2010, ja sitä sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuodelta 2010 toimitettavassa kiinteistöverotuksessa.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetaan yleisen kiinteistöveron alarajaa korotettavaksi 0,10 prosenttiyksiköllä ja ylärajaa 0,35 prosenttiyksiköllä, jolloin uusi vaihteluväli olisi 0,60—1,35. Vakituisten asuinrakennuksen kiinteistöveron alarajaa ehdotetaan korotettavaksi 0,10 prosenttiyksi-

köllä ja ylärajaa 0,25 prosenttiyksiköllä, jolloin vaihteluväli olisi 0,35—0,75. Voimalaitos- ja ydinvoimalaitosrakennuksiin sovellettavaa kiinteistöveroprosentin ylärajaa ehdotetaan korotettavaksi 0,35 prosenttiyksiköä, jolloin uusi yläraja olisi 2,85.

Hallituksen esityksen tarkoituksena on vahvistaa kiinteistöveron asemaa osana kuntien tulorahoitusta. Tähän on tarvetta, koska kuntatalouden on arvioitu heikkenevän nopeasti lähivuosina talouden laskusuhdanteen seurauksena. Kiinteistöveron tuotto oli vuonna 2008 yhteensä 923 miljoonaa euroa. Sen osuus kuntatalouden verotuloista oli kuitenkin vain noin 5 prosenttia. Kuluvana vuonna kuntien verotulojen on arvioitu alenevan yli 400 miljoonaa euroa ja toimintamenojen on arvioitu kasvavan samaan aikaan noin 4,5 prosenttia. Siinäkin tapauksessa, että veroprosenttiaan nostaisivat vain ne kunnat, joissa kiinteistöveroprosentit ovat nykyisin ehdotettuja alarajoja alemmat, lisäisivät nyt ehdotetut korotukset kuntien kiinteistöverotuottoa vähintään noin 50 miljoonaa euroa.

Kiinteistöveron korotus on kuntien kannalta tehokas rahoitusmuoto. Veron tuotto on vakaa eikä suhdanneherkkä, kuten ansiotulo- tai yhteisöveron. Tuotto on ennakoitavissa, eikä veroa ole helppo kiertää. Kiinteistöveron merkitys vaihtelee kuitenkin kuntakohtaisesti. Sen merkitys on suurin kasvukeskuksissa ja kunnissa, joissa on voimalaitoksia tai kesämökkejä. Pienin merkitys sillä on kuntatalouteen muuttotappiokunnissa. Kiinteistövero on merkittävä tulonlähde paikallistasolle muun muassa Yhdysvalloissa, Ranskassa ja Tanskassa.

Hallintovaliokunta toteaa, että nyt ehdotetut kiinteistöveron ala- ja ylärajojen korotukset kohdentuvat raskaimmin omakotiasumiseen. Erityisesti pienituloisten omakotiasujien kannalta veron korotus voi tulotasoon nähden olla tuntuva. Osaksi tämä johtuu siitä, että verotusarvot vaihtelevat kunnittain. Valiokunta kiinnittääkin huomiota kiinteistöjen verotusarvojen määrätymisperusteiden seurantaan ja siihen, että käytötarkoitus otettaisiin tällöin nykyistä paremmin huomioon.

Lopuksi valiokunta kiinnittää huomiota merialueilla sijaitsevien voimalaitosrakennusten kiinteistövero-kohteluun. Asiantuntijakuulemisissa on käynyt selville, että mikäli voimalaitosrakennus rakennetaan merialueelle ilman varsinaista tonttia, kiinteistöveroa peritään pelkästään rakennuksen tai rakennelman osalta, koska vesialueet ovat verosta vapautettuja. Näin kunnat jäävät ilman yleistä kiinteistöveroa voimalaitostontin osalta, mitä seikkaa valiokunta ei pidä veropoliittisesti tarkoituksenmukaisena ratkaisuna.

Lausunto

Lausuntonaan hallintovaliokunta esittää,

että valtiovarainvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2009

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj. Tapani Tölli /kesk
vpj. Tapani Mäkinen /kok
jäs. Thomas Blomqvist /r
Juha Hakola /kok
Lasse Hautala /kesk
Rakel Hiltunen /sd
Heli Järvinen /vihr
Pietari Jääskeläinen /ps
Oiva Kaltiokumpu /kesk

Timo V. Korhonen /kesk
Valto Koski /sd
Outi Mäkelä /kok
Petri Pihlajaniemi /kok
Raimo Piirainen /sd
Lenita Toivakka /kok
Unto Valpas /vas
vjäs. Satu Taiveaho /sd.

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Tuula Sivonen.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Perustelut

Tässä suhdannetilanteessa emme näe perusteita esitetylle kiinteistöveron muutokselle, koska se nostaa asumiskustannuksia. Kuntien taloudellista liikkumavaraa tulisi vahvistaa kuntien valti-onosuuksia nostamalla.

Mielipide

Edellä olevan perusteella esitämme,

että hallintovaliokunnan olisi tullut esittää valtiovarainvaliokunnalle lakiehdotuksen hylkäämistä.

Helsingissä 15 päivänä lokakuuta 2009

Rakel Hiltunen /sd
Valto Koski /sd
Satu Taiveaho /sd

Raimo Piirainen /sd
Pietari Jääskeläinen /ps
Unto Valpas /vas